

[Socialministeren.]

1956, da svangerskabsloven og forslaget om ændringer i mødrehjælpsloven var til tredje behandling i det høje ting.

Efter at disse to lovforslag havde været til anden behandling og der var afgivet til lægsbetænkning, rettede en række gynækologer og kirurger en henvendelse til folketinget, og senere havde en deputation for disse læger lejlighed til at give udtryk for deres synspunkter i det folketingsudvalg, der behandlede de to lovforslag.

Under lovforslagernes tredje behandling stillede min forgænger, det ærede medlem hr. Strøm, ændringsforslag om, at det udtrykkelig kom til at stå i loven om mødrehjælpsinstitutioner, at den ene af de to læger, der skulle sidde i samrådet, så vidt muligt skulle være speciallæge i gynækologi eller kirurgi, om muligt en stedlig overlæge, medens den anden læge allerede efter det oprindelige forslag så vidt muligt skulle være speciallæge i psykiatri. Fra lægernes side havde man imidlertid ønsket, at den overlæge, der i påkommende fald skulle foretage svangerskabsafbrydelsen, skulle have sæde i samrådet. Dette ville i realiteten betyde, at der skulle oprettes ca. 150 samråd. Når man fra regeringens side ikke kunne gå ind for et sådant forslag, var det særlig, fordi det ville bevirke, at man ikke havde mulighed for at opnå det, man tilstræbte: størst mulig ensartethed i afgørelsen af disse sager. Men hertil kom yderligere — og det er ikke uvæsentligt særligt under de nuværende forhold — at en sådan ordning ville blive en særdeles bekostelig affære. Ikke desto mindre gik venstres og de konservatives ordførere stærkt ind for en sådan ordning.

Lovforslaget om ændringerne i mødrehjælpsloven blev imidlertid til dels på tværs af partigrænserne vedtaget af folketinget den 12. juni 1956 med 106 stemmer mod 48.

I socialministeriet gik man derefter straks i gang med arbejdet for at få nedsat samrådene, der jo nødvendigvis måtte være etableret nogen tid, forinden loven skulle træde i kraft den 1. oktober 1956. Efter dette tidspunkt kunne svangerskabsafbrydelse alene lovligt finde sted, når der var truffet bestemmelse herom i vedkommende

samråd. Der var altså kun givet administrationen et par måneder.

Efter forhandling med sundhedsstyrelsen og mødrehjælpsens bestyrelser nedsattes i september 1956 i alt 21 samråd, hvoraf 5 i København. Ingen vil vel hævde, at de læger, der blev udpeget som medlemmer af samrådene eller suppleanter for disse, og som ikke i øvrigt er knyttet til mødrehjælpen, skulle udføre dette tidkrævende arbejde vederlagsfrit. I ministeriet var man da også straks gået i gang med spørgsmålet og optog forhandlinger med Lægeforeningen. I disse forhandlinger deltog også en repræsentant for finansministeriet. Det var resultatet af disse forhandlinger — der i øvrigt havde været meget langvarige og overordentlig besværlige — der blev forelagt finansudvalget til godkendelse.

Her skete imidlertid det overraskende, at de partier, der under lovforslagets behandling i dette høje ting havde stemt for oprettelse af 150 samråd, nu nægtede at bevilge de nødvendige midler til betaling af honorarerne til de lægelige medlemmer af de kun 21 samråd, der var blevet oprettet, idet man fandt antallet af samråd for stort!

Er det i grunden så mærkeligt, at noget sådant skaber forvirring og usikkerhed i befolkningen, og at denne forvirring også gav sig udslag i en del af pressen, der benyttede det forhold, at en lov er vedtaget af folketinget, at socialministeriet i overensstemmelse med loven har nedsat de nødvendige samråd, hvis antal skønnedes at måtte være 21, og at de lægelige medlemmer af disse samråd ganske naturligt skal have tillagt honorar for deres arbejde, til et angreb på mødrehjælpen, som om mødrehjælpen var ansvarlig for lovens vedtagelse og for samrådenes nedsættelse. Det er mødrehjælpen, der er blevet for dyr, sagde man. Det er mødrehjælpen, sagde man, der har et alt for stort administrationsapparat og alt for mange læger knyttet til sig! — Og så er sandheden dog den, at folketinget har vedtaget en lov, der pålægger mødrehjælpen at udføre forskellige opgaver, herunder blandt mange andre at foretage det fornødne forberedende arbejde i de sager, hvor ulykkelige kvinder har fremsat ønske om svangerskabsafbrydelse, og hvor det er samrådene, der skal